

Synagoge & Gebet

Gebet

- ◆ Deuteronomium 11:33
“...Euren Gott zu lieben und zu dienen ihm mit all eurem Herzen und mit all eurer Seele.”
- ◆ Talmud Bawli, Taanít 2a
איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו
תפלה
Welches ist der Dienst im Herzen?
Sag: Das ist das Gebet.
- ◆ Rambam vs. Ramban

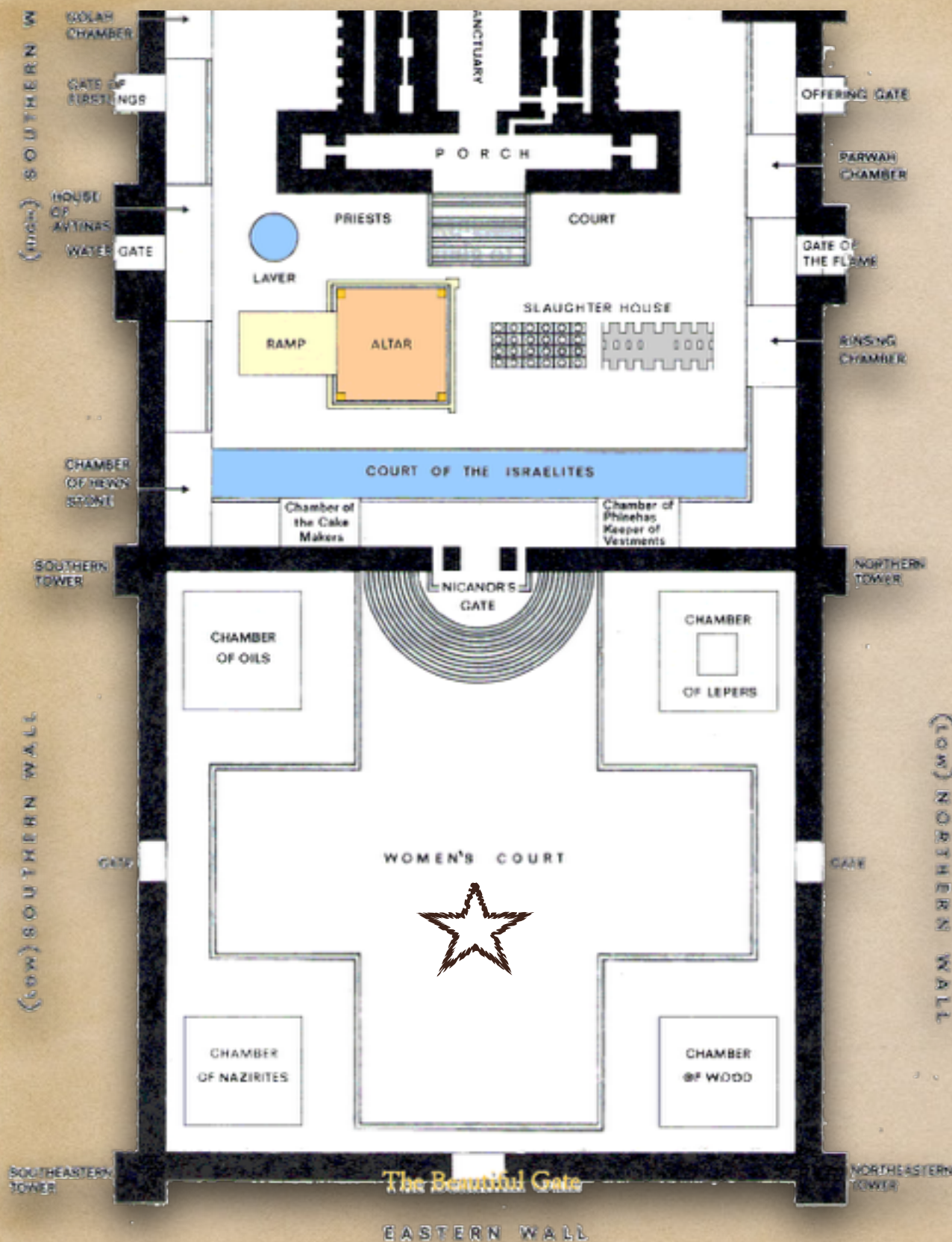

מודה אני / MODE ANI

Sofort nach dem Aufwachen:

*Mode ani lefanecha, melech chaj wekajam,
schehechesarta bi nischmati bechemla,
raba emunatecha.*

מודה אני לפניך, מלך חי וקים,
שהחזרת בי נשמתִי בחמלה,
רבה אמונתך.

Ich danke Dir, lebendiger und ewig bestehender König, dass Du mir meine Seele in Barmherzigkeit wiedergegeben hast; Deine Treue ist groß.

Dieses Gebet wird rezitiert, sobald man am Morgen aufwacht. Es zeigt die eigene Anerkennung und den Dank dafür, dass Gott die Seele dem Körper zurückgegeben hat. Nachts verlässt die Seele den Körper und morgens, wenn man aufwacht, gibt Gott einem die Seele zurück.

Nach dem Händewaschen:

*Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam,
ascher kidschanu bemizwotaw, weziwanu al
netilat jadajim.*

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,
אשר קדשנו במצותיו, וצונו על
נטילת ידיים.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der uns durch Seine Gebote geheiligt hat und uns befohlen hat die Hände zu waschen.

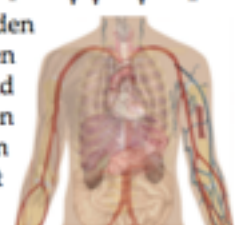
אשר יצר / ASCHER JAZAR

Nach dem Benutzen der Toilette:

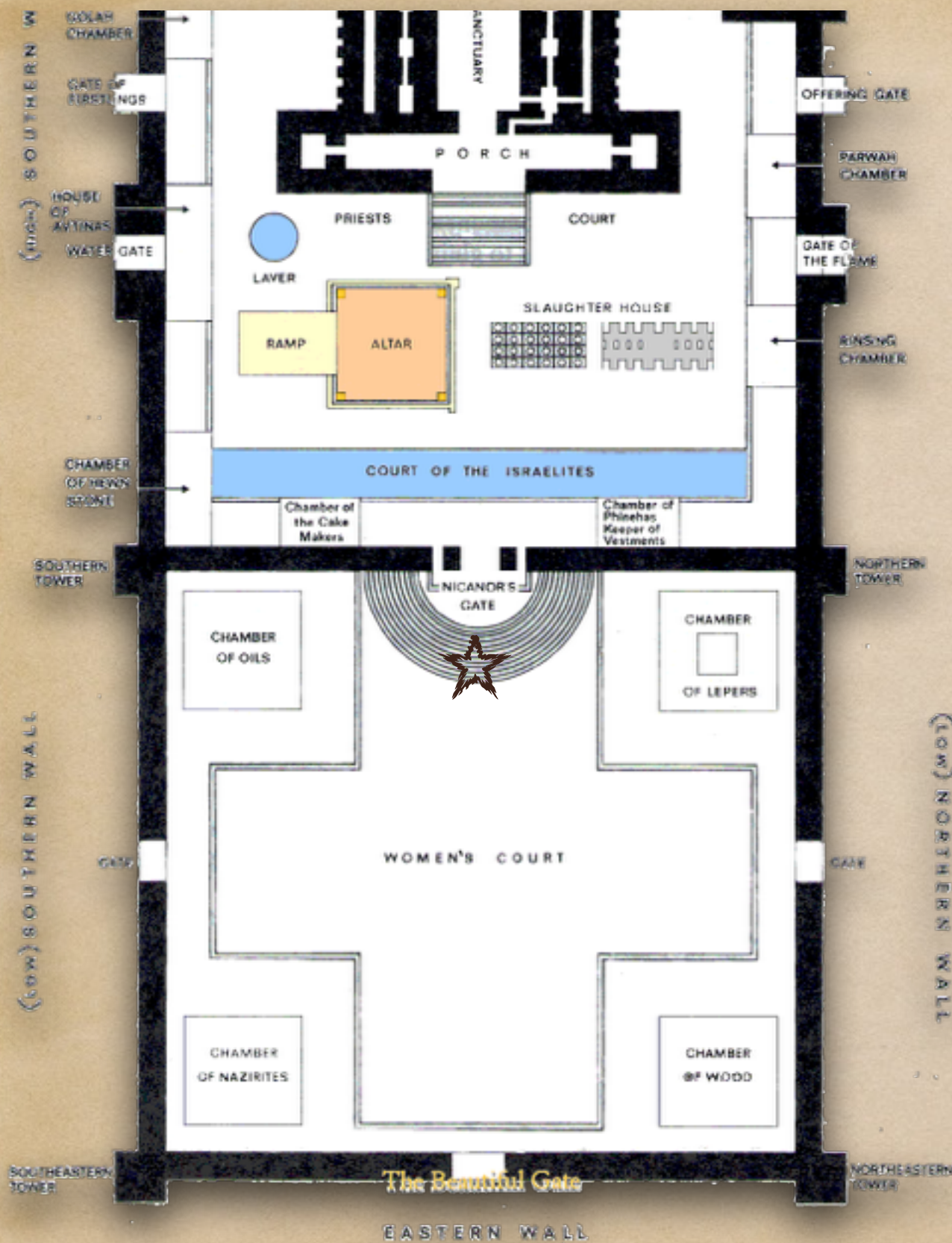
*Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam,
ascher jazar et haadam bechochma, uwaro
wo nekawim nekawim, chalulim chalulim,
galuj wejadua lifne chisse chewodecha,
sche-im jipateach echad mehem o jissatem
echad mehem, i efschar lehitkajem
welaamod lefanecha. Baruch ata adonaj,
rofe chol bassar umafla laassot.*

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,
אשר יצר את האדם בחכמה, וברא
בו נקבים נקבים, חלולים חלולים,
גלוי וידוע לפני כסא כבודך,
שאם יפתח אחד מהם או יסתם
אחד מהם, אי אפשר להתקיים
ולעמוד לפניך. ברוך אתה יי,
רופא כל בשר ומפליא לעשות.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der den Menschen mit Weisheit geformt hat und ihn mit vielen Körperöffnungen und vielen Hohlräumen erschaffen hat. Es ist klar und bekannt vor dem Thron Deiner Ehre, dass es unmöglich ist zu bestehen und vor Dein Angesicht zu treten wenn [auch nur] eines von diesen aufreißt, oder wenn [auch nur] eines von jenen verstopft ist. Gelobt seist Du, Ewiger, Heiler allen Fleisches, der wunderbar handelt.

ברכות השחר / SEGESSPRÜCHE AM MORGEN

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, אשר נתן לשכני ביהל להבחין בין יום ובין לילה. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, ascher natan lassechwei wina lehawchin ben jom uwen lajla. (Gem.: Amen)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der dem Herzen das Verständnis gegeben hat, zwischen Tag und Nacht zu unterscheiden.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, שלא עשני גוי. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, schelo assani goj. (Gem.: Amen)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der mich nicht als Nichtjuden/Nichtjüdin erschaffen hat.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, שלא עשני עבד. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, schelo assani awed. (Gem.: Amen)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der mich nicht als Sklave/Sklavin erschaffen hat.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, Männer sagen - שלא עשני אשה. Frauen sagen - שעשני ברצונו. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, Männer sagen - schelo assani ischa. Frauen sagen - scheassani kirzono. (Gem.: Amen)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der mich Männer sagen - nicht als Frau erschaffen hat. / Frauen sagen - nach Seinem Willen erschaffen hat.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, פוקח עורים. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, pokeach itwrim. (Gem.: Amen)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der die Blinden sehend macht.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, מלביש ערמים. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, malbisch arumim. (Gem.: Amen)

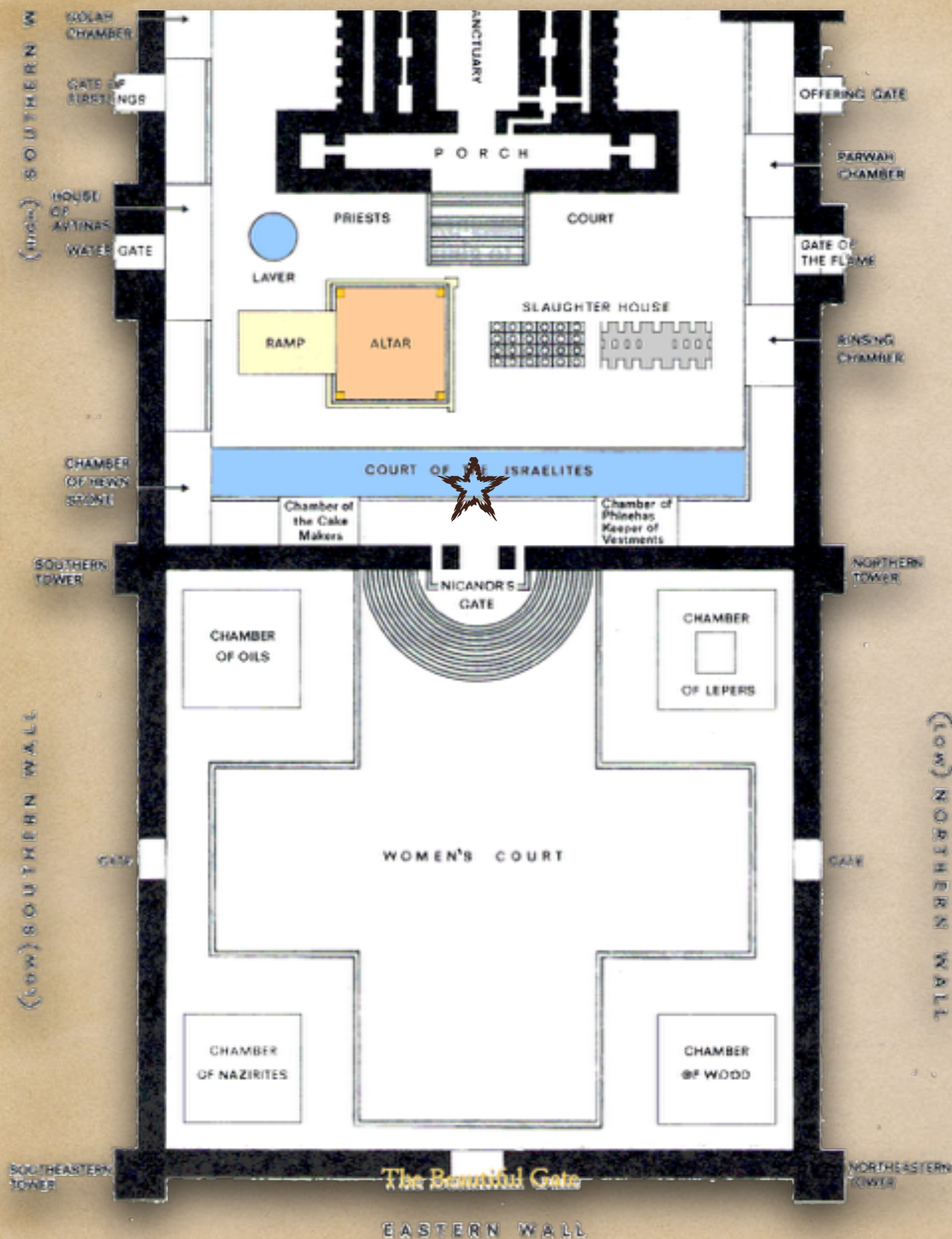
Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der die Nackten bekleidet.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, מוחר אסורים. (אמן - Gemeinde)

Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, matir assurim. (Gem.: Amen)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der die Gefesselten befreit.

*Lefichach anachnu chajawim lehodot lecha,
 ulschabechacha ulfaercha ulwarech ulkadesch
 welatet schewach wehodaja lischmecha.
 Aschrenu ma tow chelkenu, uma na-im
 goralenu, uma jafa jeruschatenu. ♦ Aschrenu
 scheanachnu maschkimim umaariwim erew
 wawoker, weomrim paamajim bechol jom:*

Deshalb sind wir verpflichtet, Dir zu danken, Dich zu loben, zu verherrlichen, zu segnen und zu heiligen, deinem Namen Lob und Dank zu geben. Glückliche sind wir, wie gut ist unser Anteil, wie lieblich unser Los, wie schön unser Erbe. Glückliche sind wir, dass wir früh und spät, abends und morgens, zweimal täglich sprechen:

DEWARIM 6:4-9 / רמ"ט ד-ו

Schema jissrael, adonaj elohenu, adonaj echad. **שמע ישראל, יהי אלהינו, יהי אחד.**

Höre Israel, der Ewige ist unser Gott, der Ewige ist einzig!

Leise:

Baruch schem kessed malchuto leolam waed.

Gelobt sei der Name der Heiligkeit Seines Reiches für immer und ewig.

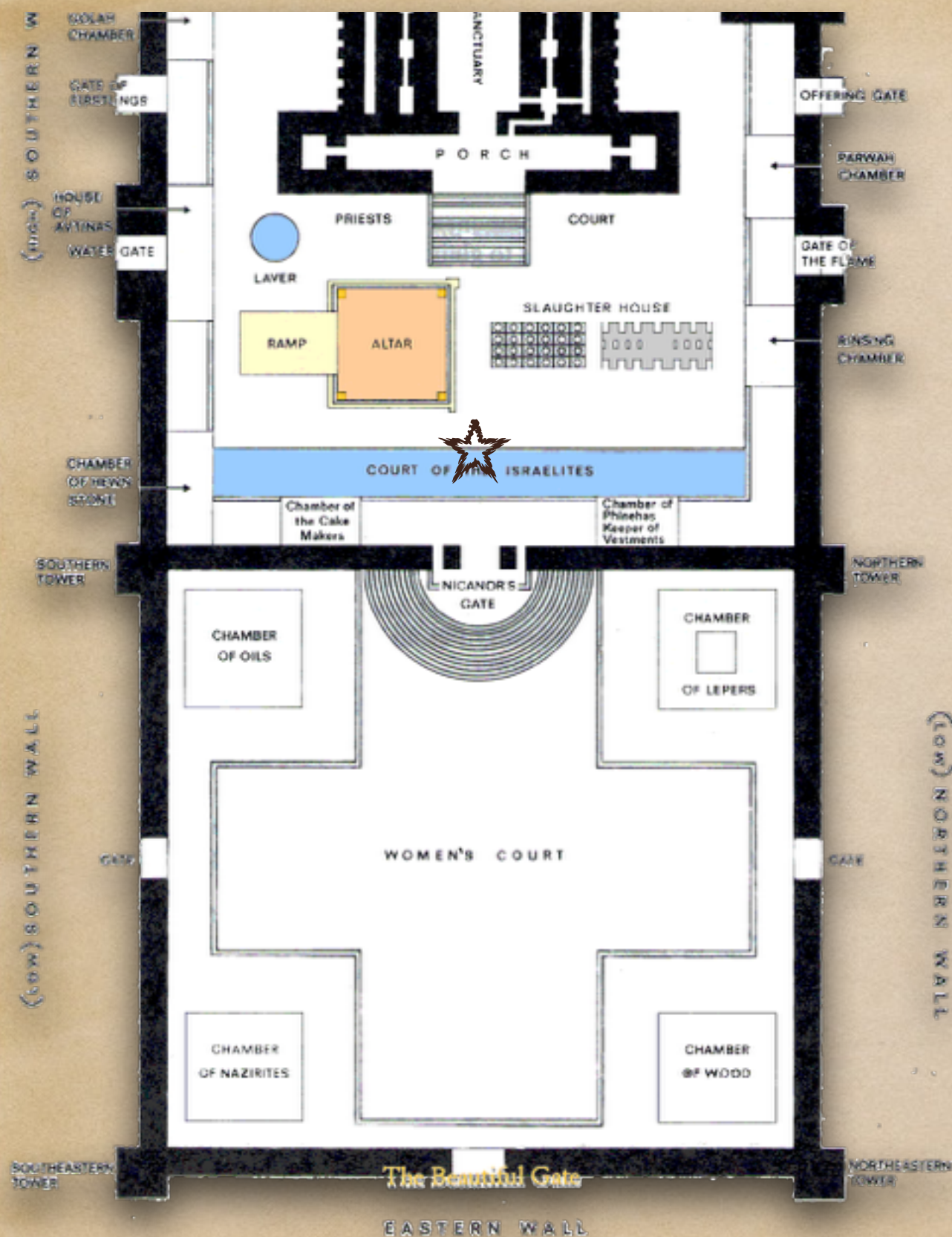
*Ata hu ad schelo niwra haolam,
 ata hu mischeniura haolam, ata
 hu baolam hase, weata hu laolam
 haba. ♦ Kadesch et schimcha al makdische
 schemecha, wekadesch et schimcha beolamecha,
 uwischuatecha tarim wetagbiah karnenu.
 Baruch ata adonaj, mekadesch et schimcha
 barabim. (Gem: Amen)*

Du warst, bevor die Welt erschaffen war, Du bist seitdem die Welt erschaffen ist. Du bist in dieser Welt und Du bist in der kommenden Welt. Heilige deinen Namen durch jene, die deinen Namen heiligen; Heilige deinen Namen in deiner Welt. Unser Ansehen werde durch deine Erlösung erhöht. Gelobt seist Du, Ewiger, der Du deinen Namen unter den Vielen heiligst.

**לפיכך אנחנו חייבים להודות לך,
 ולשבחך ולפאריך ולקדש
 ולתת שבח והודיה לשמך.
 אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים
 גורלנו, ומה יפה ירשתנו. ♦ אשרינו
 שאנחנו משכימים ומעריבים ערב
 ובקר, ואומרים פעמים בכל יום:**

**אתה הוא עד שלא נברא העולם,
 אתה הוא משנברא העולם, אתה
 הוא בעולם הזה, ואתה הוא לעולם
 הבא. ♦ קדש את שמך על מקדישי
 שמך, וקדש את שמך בעולמך,
 ובשועתך תרים ותגביה קרננו.
 ברוך אתה יהי מקדש את שמך
 ברבים. (אמן - Gemeinde)**

SEGESSPRÜCHE ÜBER DIE TORA / ברכות התורה

Die nächsten drei Absätze sollten ohne Unterbrechung direkt nach einander gelesen werden, und wenn möglich auch die folgenden zwei.

*Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam
ascher kidschanu bemizwotaw, weziwanu
laassok bediwoe tora. Wehaarew na, adonaj
elohenu, et diwre toratecha befinu uwofi
amecha bet jissrael, wenihje anachnu
wezeezaenu wezeezae amecha bet jissrael,
kulanu jodee schemecha welomede toratecha
lischmah. Baruch ata adonaj, hamlamed
tora leamo jissrael.*

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,
אשר קדשנו במצותיו, וצונו
לעסוק בדברי תורה. והערב נא, יי
אלהינו, את דברי תורתך בפינו ובפי
עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו
וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל,
כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך
לשמה. ברוך אתה יי, המלמד
תורה לעמו ישראל.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der uns durch Seine Gebote geheiligt hat und uns befohlen hat, uns ständig mit den Worten der Tora zu beschäftigen. Und so lass doch, Ewiger, unser Gott, die Worte Deiner Tora angenehm sein, in unserem Mund und im Mund Deines Volkes, des Hauses Israel, so dass wir und unsere Nachkommen und die Nachkommen Deines Volkes, des Hauses Israel, wir alle Deinen Namen kennen und Deine Tora in reiner Absicht lernen. Gelobt seist Du, Ewiger, der Seinem Volk Israel die Tora lehrt.

Am Anfang eines jeden Tages erwachen wir und bereiten uns erwartungsvoll auf Torastudium und die Diskussionen über die Tora vor. Deshalb ist eines der ersten Segensprüche die man am Morgen sagt der Segenspruch über die Tora, was uns erlaubt uns mit der Tora zu beschäftigen.

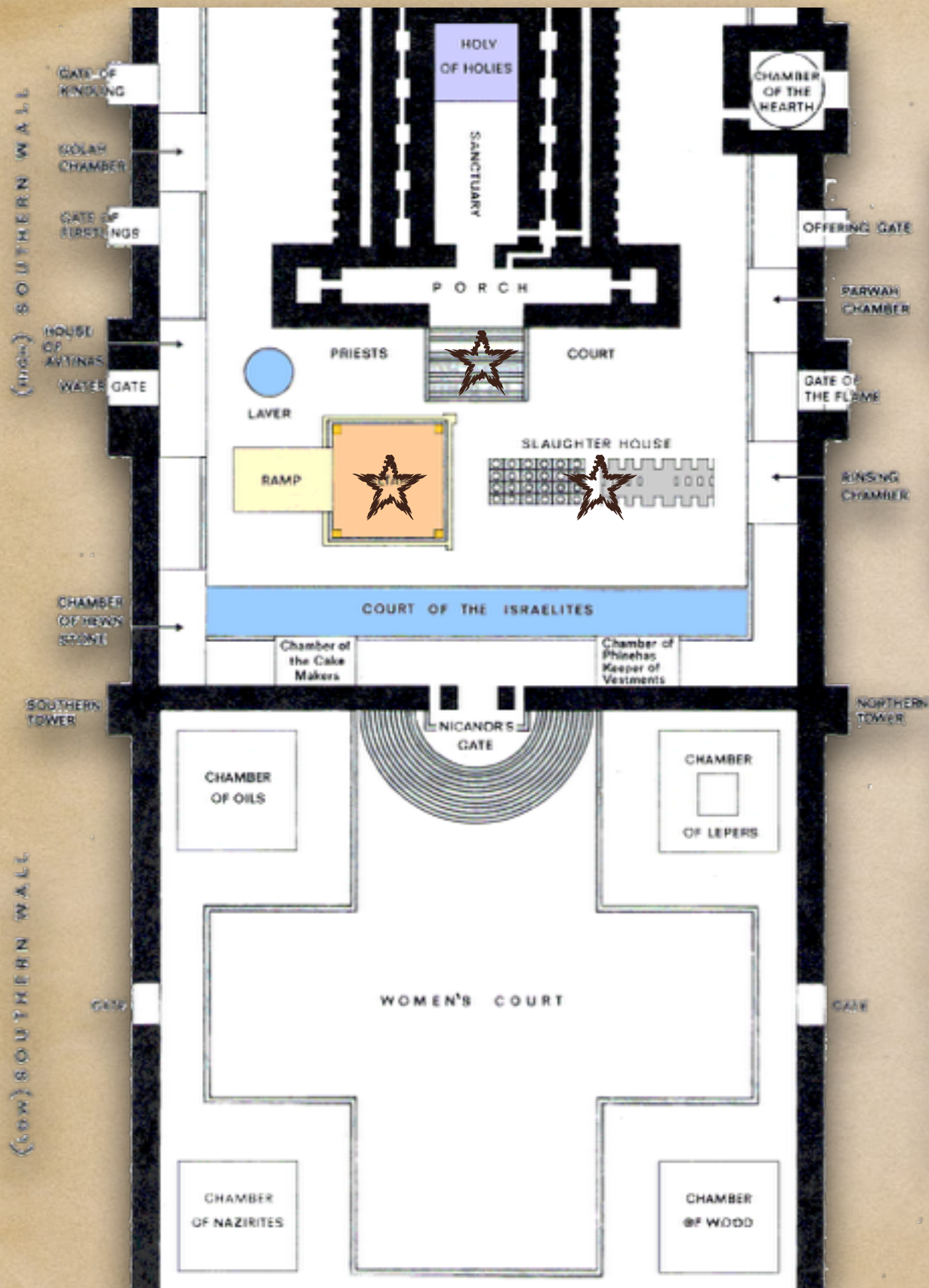
בסדר תפלה - 26-24-6 ברכות

*Jewarechecha adonaj wejischmeherecha. Jaer
adonaj panaw elecha wichunek. Jissa adonaj
panaw elecha wejassem lecha schalom.*

יברכך יי וישמרך. יאר
יי פניו אליך ויחנך. ישא יי
פניו אליך וישם לך שלום.

Der Ewige segne dich und behüte dich. Der Ewige lasse dir Sein Angesicht leuchten und sei dir gnädig. Der Ewige wende dir Sein Angesicht zu und gebe dir Frieden.

סדר הקרבות DIE OPFER

קרבת התמיד - TAMID-OPFER
במדרש בראשית 28:1-8 / ת-ח

Wajdaber adonaj el mosche lemor. Zaw et bene jissrael
weamarta alehem, et korbani lachmi le-ischaj, reach nichochi
tischmeru, lehakriw li bemoado. Weamarta lahem, se

וידבר יי אל משה לאמר. צו את בני ישראל
ואמרת אליהם, את קרבני לחמי לאשי, ריח ניחוח,
תשמרו, להקריב לי במועדו. ואמרת להם, זה

משנה וסדר פרק ח / MISCHNA, TRAKTAT SEWACHIM, KAPITEL 5

[1] Eshu mekoman schel sewachim? Kodsche kadaschim
schechitatan bazafon, par wessa-ir schel jom hakipurim
schechitatan bazafon, wekibul daman bichli scharet bazafon,
wedaman taun hasaja al ben habadim weal haparochet weal
misbach hasahaw. Matana achat mehen meakawet. Schejare

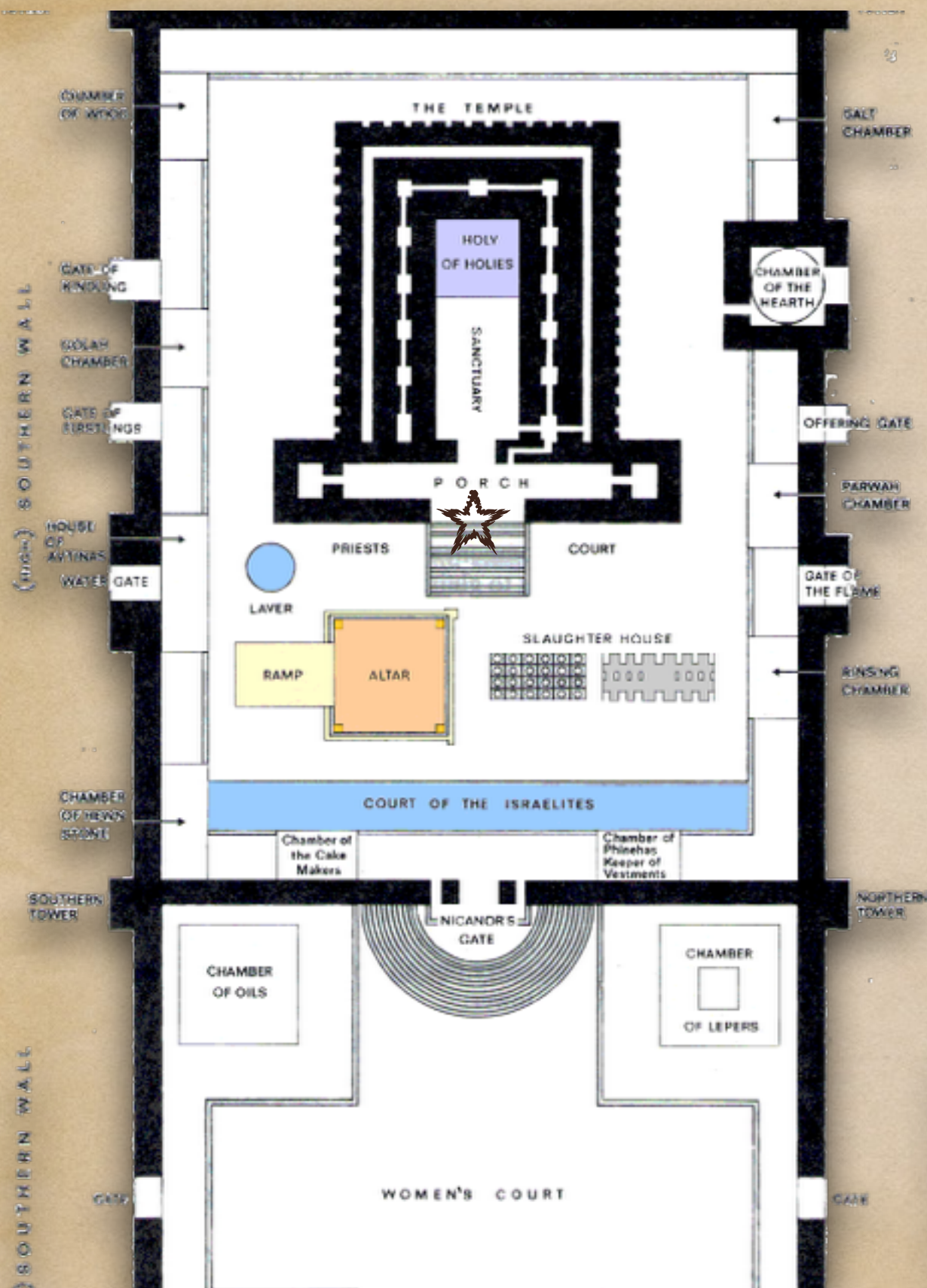
(א) איזהו מקומן של זבחים קדשי קדשים
שחיטתן בצפון, פר ושעיר של יום הכפורים
שחיטתן בצפון, וקבול דמן בכלי שרת בצפון,
ודמן טעון הוצה על בין הבדים ועל הפרכת ועל
מזבח הזהב. מתנה אחת מהן מעקבת. שיערי

פתיחה לספר - ברייתא דרבי ישמעאל / EINLEITUNG ZU SEFRA - BARAJTA DERABBI JISCHMAEL

Rabbi jischmael omer: bischosch essre midot hatara
nidraschet: [1] Mikal wachomer. [2] Umigesera schawa.
[3] Mibinjan aw mikatow echad, umibinjan aw mischene
chetuwim. [4] Miklal ufrot. [5] Umiprat uchlal. [6] Klal

רבי ישמעאל אומר: בשלש עשרה מידות התורה
קדושת: (א) מקל וחומר. (ב) ומגזירה שורה.
(ג) מבנין אב מכתוב אחד, ומבנין אב משני
כתובים. (ד) מקלל ופרט. (ה) ומפרט וקלל. (ו) כלל

עטיפת טלית / ANZIEHEN DES TALIT

Wer zum Gebet einen Talit anzieht, hält ihn auseinandergebreitet vor sich hin und sagt den folgenden Segensspruch:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו להתעטף בציצית.
Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, ascher kidschanu bemizvotaw, weziwanu lehitatef bazizit.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der uns durch Seine Gebote geheiligt hat und uns befohlen hat, uns mit Zizit zu umhüllen.

סדר הנחת תפילין / ANLEGEN DEN TEFILLIN

Man steht beim Anlegen der Tefillin und platziert zuerst die Arm-Tefillin auf dem linken Oberarmmuskel (als Linkshänder auf dem rechten Oberarmmuskel), in Richtung des Herzens, hält sie in dieser Position und sagt vor dem Festziehen des Knotens:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו להניח תפילין.
Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, ascher kidschanu bemizvotaw, weziwanu lehaniach tefilin.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der uns durch Seine Gebote geheiligt hat und uns befohlen hat, Tefillin anzulegen.

Nun zieht man den Knoten der Arm-Tefillin fest, wickelt den Riemen siebenmal um den Unterarm und wickelt ihn auch provisorisch um die Hand. Ohne jede Unterbrechung positioniert man dann die Kopf-Tefillin – über dem Haaransatz, mittig zwischen den Augen – und sagt vor dem Festziehen des Knotens leise:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו על מצות תפילין.
Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam, ascher kidschanu bemizvotaw, weziwanu al mizvat tefilin.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der uns durch Seine Gebote geheiligt hat und uns das Gebot der Tefillin befohlen hat.

Man positioniert die Kopf-Tefillin genau, zieht den Knoten fest und sagt leise:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.
Baruch schem kewod malchuto leolam waed.
 Gelobt sei der Name der Heiligkeit Seines Reiches für immer und ewig.

Nun wickelt man den – bisher nur provisorisch um die Hand gewickelten – Riemen der Arm-Tefillin um die Hand (in Form eines nach außen zeigenden Schin) und dann dreimal um den Mittelfinger und sagt dabei:

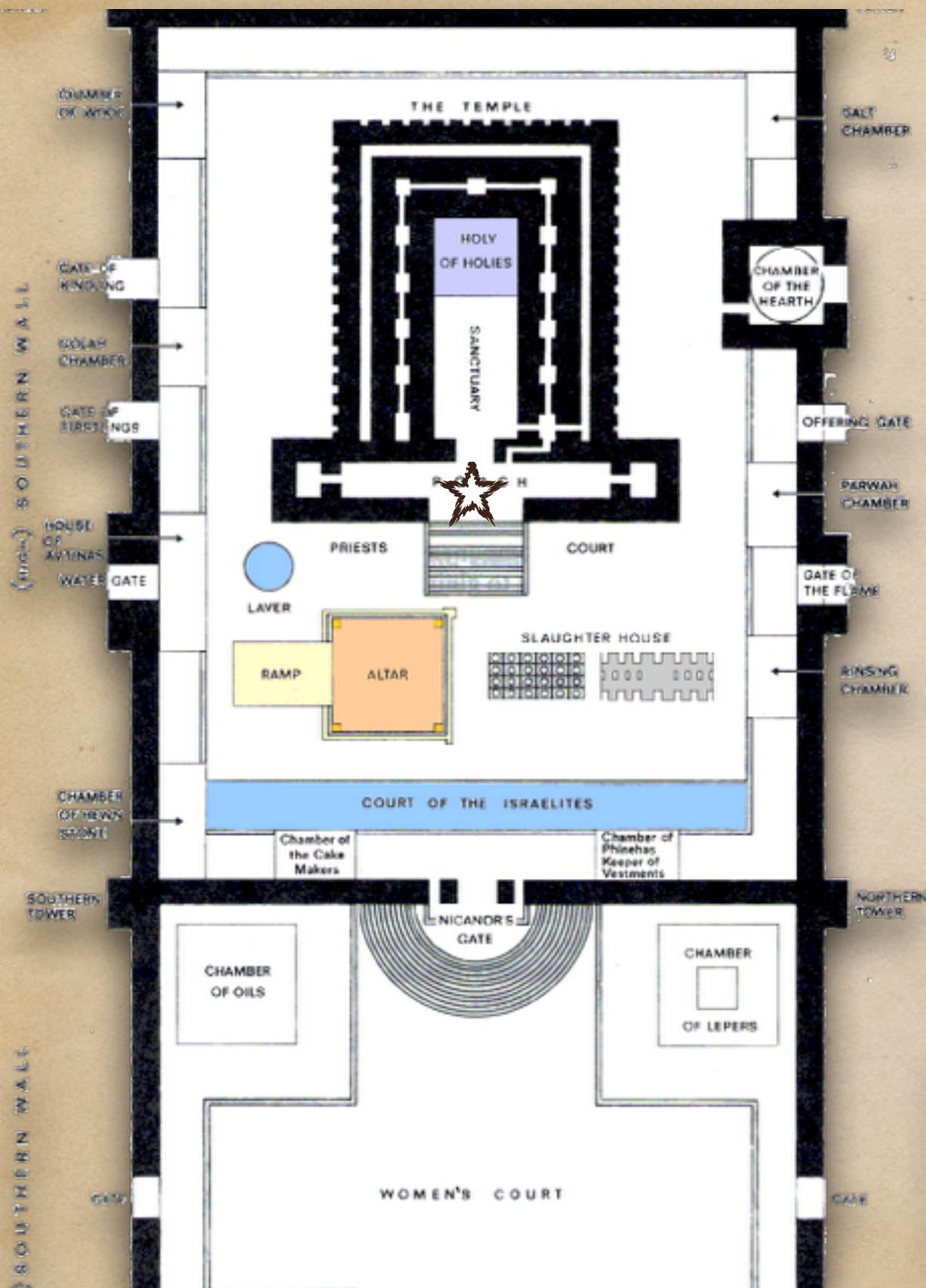

הושע בנא-כב / Hoshea 2:21-22

וארשתך לי לעולם, וארשתך לי בצדק ובמשפט, ובחסד וברחמים.
Weerasstich li leolam, weerasstich li bezedek uwmischpat, uwchessed uwrachamim.
 וארשתך לי באמונה, וידעת את יי.
Weerasstich li beemuna, wejadaat et adonaj.

Ich will dich mir auf ewig verloben; ich will dich mir durch Gerechtigkeit und Recht, durch Liebe und Barmherzigkeit verloben; ich will dich mir in Treue verloben, so dass du den Ewigen erkennst.

פסוקי דזמרה PESSUKE DESIMRA

ברוך שאמר / Baruch Scheamar

Den Abschnitt sagt man stehend:

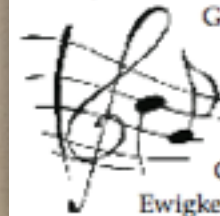
*Baruch scheamar wehaja haolam,
baruch hu,
baruch osse wereschit,
baruch omer weosse,
baruch goser umkajem,
baruch merachem al haarez,
baruch merachem al haberijot,
baruch meschalem sachar tow lireaw,
baruch chaj laad wekajam lanezach,
baruch pode umazil,
baruch schemo.*

*Baruch ata adonaj, elohenu melech haolam,
hael haaw harachaman, hamhulal befi amo,
meschubach umfoar bilschon chassidaw
waawadaw, uwschire dawid anodecha.
Nehalelcha adonaj elohenu bischwachot
uwismirot negadelcha unschabechacha
unfaercha wenaskir schimcha
wenamlichecha malkenu elohenu.*

❖ *Jachid che haolamim melech meschubach
umfoar ade ad schemo hagadol. Baruch
ata adonaj, melech mehulal batischbachot.*

Gelobt sei, der da sprach und
die Welt entstand, gelobt sei Er.
Gelobt, der den Anfang schuf.

Gelobt, der spricht und schon ist es erfüllt. Gelobt, der beschließt und ausführt. Gelobt, der sich der Erde erbarmt. Gelobt, der sich der Geschöpfe erbarmt. Gelobt, der die mit Gutem belohnt, die ihn fürchten. Gelobt, der für immer lebt und in Ewigkeit besteht. Gelobt, der erlöst und rettet. Gelobt sei Sein Name.

ברוך שאמר והיה העולם,
ברוך הוא,
ברוך עושה בראשית,
ברוך אומר ועושה,
ברוך גוזר ומקים,
ברוך מרחם על הארץ,
ברוך מרחם על הבריות,
ברוך משלם שכר טוב ליראיו,
ברוך חי לעד וקים לנצח,
ברוך פודה ומציל,
ברוך שמו.

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,
האל האב הרחמן, המהלל בפי עמו,
משבח ומפאר בלשון חסידיו
ועבדיו, ובשירי דוד עבדך.
נהללך יי אלהינו בשבחחות
ובזמירות, נגדלך ונשבחך
ונפאריך ונזכיר שמך
ונמליכך, מלכנו אלהינו.

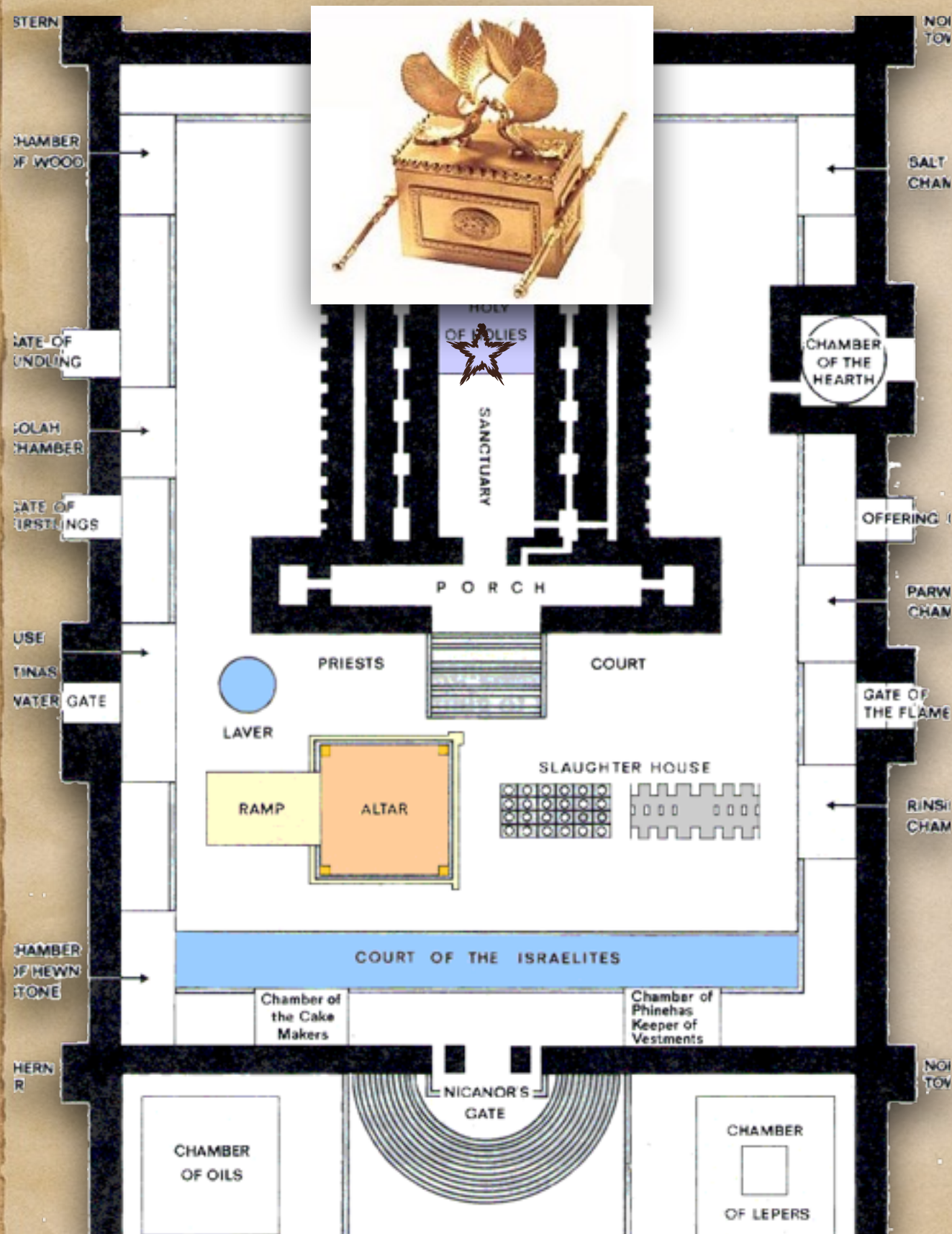
❖ יחיד, חי העולמים, מלך משבח
ומפאר עדי עד שמו הגדול. ברוך
אתה יי, מלך מהלל בתשבחות.

Mit diesem Abschnitt werden die sogenannten Lobsprüche eingeleitet. Jeder Vers des ersten Teils diesen Gebets beginnt mit der Anapher „Gelobt sei er“ und wird von verschiedenen göttlichen Eigenschaften und wundersamen Attributen vervollständigt. In der darauffolgenden Hälfte diesen Gebets steht die Preisung der Großartigkeit Gottes im Fokus.

An dieser Stelle gehe man drei Schritte zurück als Vorbereitung für das Amida-Gebet.

❖ Zur jissrael, kuma beesrat jissrael, קומה בעזרת ישראל,
ufle chinumecha jehuda wejissrael, goalenu ופרה כנאמך יהודה וישראל, גאלנו
adonaj zewoot schemo kedosh jissrael. יי צבאות שמו קדוש ישראל.
Baruch ata adonaj, gaal jissrael. ברוך אתה יי, גאל ישראל.

„Der Ewige regiert für immer und ewig.“ Fels Israels, erhebe Dich zur Hilfe Israels, und befreie gemäß Deinem Wort, Jehuda und Israel. Unser Erlöser, Ewiger der Heerscharen ist sein Name, ist der Heilige Israels. Gelobt seist Du, Ewiger, der Israel erlöst hat.

שמונה עשרה - עמידה AMIDA - DAS HAUPTGEBET

Man gehe wieder drei Schritte nach vorn.
Die Amida bete man leise, im Stehen, mit den Füßen geschlossen nebeneinander.

PSALM 31:17 / תהלים נ"א

Adonaj sefataj tiftach, ufi jagid tehilatecha. אדני שפתי תפתח, ופי יגיד תהלתך.
O Herr, öffne meine Lippen, so dass mein Mund Deinen Ruhm verkünden wird.

1. VÄTER / אבות

Man beugt die Knie bei „baruch“, beugt sich bei „ata“,
und richtet sich auf bei „adonaj“ am Anfang und Ende dieses Absatzes.

18 (19) Segenssprüche
3 - Lob
13 - Bitte
3 - Dank

Brody-Schul, Leípzíg

